

TAT-TFAL U SOLIDARJETÀ SOĆJALI

MINISTERU

GĦALL-FAMILJA, DRITTIJET

FAMILJA

REBBIEGHÀ 2018

Harga 01

L-Editorjal—Wear, Were, Where

Merħba. Bi pjacir nistedinkom ghall-ewwel ħarġa tal-magazine ‘Familja’, l-ewwel pass minn kunċett ta’ pakkett ta’ servizzi u direzzjoni gdida f’kuntest korporattiv Ministerjali.

Nistqarr, meta ħsibt dwar ‘Familja’, qabel kollox ma ftakart f’xejn ghajr fi tliet kelmiet bl-Ingliz li jingħadu u jinstemgħu l-istess, iżda li fil-verita’ jinkitbu u għandhom tifsira differenti minn xulxin; *Wear, Were, u Where...*

Hekk fuq l-istess linji, ‘Familja’ tista’ tfisser terminologiji varji. Għalina li naħdmu fil-Ministeru ghall-Familja, Drittijiet tat-Tfal u Solidarjetà Soċċali (l-istess isem tal-Ministeru diga’ hu biżżejjed) għandu tifsira wiesgħa. Però aktar minn hekk, xtaqt nagħti dawn l-eżempji...

L-Ewwel Familja : Il-familja għażiża tagħna. Il-mara, jew ir-raġel jew skont xi jkun il-kas u t-tfal, f’kuntest ta’ familja nukleari. Pero’ teżisti dik il-familja estiża li, jekk forsi mhux kulħadd għandu tal-ewwel, tat-tieni għandu żgur. Qed nitkellem dwar in-nanniet, zижiet, kuġini u aktar.

It-Tieni Familija : Aħna l-kbar nigu x-xogħol. Uliedna jattendu l-iskola. Huwa fatt li xi drabi l-ħin li nghaddu fuq il-bankijiet tal-iskola meta nkunu żgħar u dak li nghaddu fuq il-post tax-xogħol meta nikbru, aktarx ikun daqs jew aktar mill-ħin li nghaddu fl-istess djarna. Hawnhekk pero’ ma nkunux waħedna. Fl-iskola jkollna tfal oħra tamparna u mod ieħor fuq ix-xogħol.

It-Tielet Familja : Il-Ministeru tagħna huwa tal-Familja għaliex qabel xejn jikkonċerna l-interess tal-istess familja fil-veru sens tal-kelma. Aktar minn hekk però, dan il-Ministeru għandu taħt ir-responsabbiltà tiegħu numru ta’ dipartimenti u entitajiet, ilkoll jikkontribwixxu bil-mod partikolari tagħhom lejn it-tishħiħ, il-bżonnijiet u l-protezzjoni ta’ kull membru tal-istess familja, kif spjegajt fl-ewwel Familjia. Fuq kollox però l-istess Dipartimenti u entitajiet, huma stess jiffurmaw il-familja li fil-fatt hu dan l-istess Ministeru.

Nittama li kull membru, ġej minn waħda jew aktar minn dawn il-familji, iħossu tassew jagħmel parti minn din il-familja ħolistica li l-ġhan tagħha hu dak li tissalvagħwardja l-interess ta’ kull wieħed u waħda minnha u ta’ dawk madwarna. Aktar tagħrif dwar din il-familja kbira u l-istruttura tal-funzjoni u l-operat tagħha jinkiseb mis-sit elettroniku tagħna; www.family.gov.mt

*Qoxra ta’ quddiem: Kristina Bonello
mal-familja ta’ pjanti u fjuri li nsibu jsebbhu
l-entratura tal-Palazz tal-President f’H’Attard.*

TONIO BONELLO
Media Editor
Information & Communications Executive
Corporate-Wide Media
& Communications MFCS

Il-Ministeru għall-Familja, Drittijiet tat-Tfal u Solidarjetà Soċjali

Hajr

Din il-pubblikkazzjoni setgħet tkun possibbli grazzi għal diversi kontributuri li ġadmu magħna fil-passat, kif ukoll oħrajn ġodda li bdew jingħaqdu magħna. Dan bil-ghan li l-impenn fl-istruttura korporattiva ta' din l-entità kbira tkompli tissahħħa. Mhux biss fl-interess ta' kull impjegat tagħna u l-familja tiegħu/tagħha, pero' wkoll fl-istess interess nazzjonali.

Ta' dan, ħajr lil dawn is-sinjuri li se jkunu qed jikkontribwixxu f'din il-pubblikkazzjoni. Ĝentilment infakkar li l-magazine 'Familja' se jkun qed joħrog bħala parti minn pubblikkazzjoni bl-isem "SOLIDarjetà" liema rivisti se jkunu qed joħorgu ta' kull tlett xħur jiġifieri f'Marzu, f'Ġunju, f'Settembru u f'Dicembru rispettivament.

Is-Sur Mark Musù

Segretarju Permanenti tal-Ministeru għall-Familja, Drittijiet tat-Tfal u Solidarjetà Soċjali

Is-Sur Anton Cesare

- *Direttur tas-Simplifikazzjoni tal-Burokrazija MFCS*

Is-Sur Matthew Mangion

- *Project Manager AACCD*

Is-Sur Ronald Zaffarese

- *Koordinatur tal-Anzjanitā Attiva SVP*

Is-Sur Vincent Tonna

- *Senior Social Worker u Edukatur*

Is-Sur Tony Micallef

- *Koordinatur PR Ċentru tat-Trasfużjoni tad-Demm*

Is-Sur Alex Gobey

- *Koordinatur tas-Servizz tal-Kura tad-Dementia AACCD*

Is-Sinjura Sarah Cuschieri

- *Uffiċjal Reġjonali fit-Taqsima Benefiċċi Mhux Kontributorji DSS*

Is-Sinjura Remenda Grech

- *Operations Manager, Aġenċija Appoġġ*

Is-Sinjura Maria Mangion

- *Service Area Leader, Domestic Violence Services, Appoġġ*

Is-Sinjura Doris Zammit

- *Xandara Veterana*

Is-Sinjura Mary Grace Cassar

- *Kriminologista, Occupational Therapist*

Is-Sinjura M'Christine Agius

- *Impiegata fir-Residenza San Vincenz de Paule*

Is-Sinjura Sandra Jackson

- *Koordinatrice għal Għawdex AACCD*

Thank You

MILL-UFFIĊĊU TAS-SEGRETARJU PERMANENTI

MARK MUSÙ

Segretarju Permanentu

Ministeru għall-Familja, Drittijiet
tat-Tfal u Solidarjetà Soċjali

Ħarsa lejn il-ħidma tal-Ministeru fl-ewwel xhur tas-sena

Tiskanta kif itir iż-żmien. U meta bniedem ikun meħdi f'xogħlu aktar il-ħin ma jaraħx għaddej. Ma naħsibx li waħdi nhoss hekk, għaliex f'ministeru kbir bħal tagħna x-xogħol ma jieqafx għal kull min jaħdem fi. Huma bosta fost il-popolazzjoni li jiddependu mill-impenn tagħna biex nagħtu kull forma ta' għajjnuna – minn dik fi flus bħal pensjonijiet, għajjnuniet soċjali u firxa wiesa ta' beneficiċċi oħra għal servizzi ta' wens fost l-anżjani, persuni b'diżabilita' u familji vulnerabbi u bi problemi soċjali.

Biex wieħed jifhem aħjar il-firxa ta' dan l-impenn, fl-ewwel xahrejn tas-sena ħrigna ħlasijiet u beneficiċċi socjali lil aktar minn kwart tal-popolazzjoni ta' Malta u Għawdex. Fosthom kien hemm madwar 90,000 pensjonant; kważi 40,000 anzjan li għadhom jgħixu fi djarhom; aktar minn 40,000 familja li jircieu c-Children's allowance; 1 fuq minn 33,000 li jieħdu l-ghajjnuna supplementari jew tal-mard, kif ukoll hidma ta' fejda fost l-anżjani fid-djar residenżjali u fil-komunita' kif ukoll b'risq persuni b'diżabilita'.

Fejn jidħlu pagamenti ta' beneficiċċi dawn il-persuni jgawdu mill-ħidma sfieqa tad-Dipartment tas-Sigurta' Soċjali kemm fl-uffiċċju ewljeni f'Malta kif ukoll f'dawk distrettwali u f'Għawdex. Ghad-dipartiment, Jannar u Frar iġib magħħom xita ta' xogħol bit-tnejid tal-proċess biex jitwettqu mall-ewwel bosta mill-miżuri soċjali li jkunu thabbru fil-bagħit.

Ovvjament ix-xogħol jibqa għaddej fix-xhur ta' wara b'ħidma biex aktar miżuri jidħlu fis-sehh u fl-istess ħin jibda l-proċess biex ngharblu, nikkonsultaw u nfasslu proposti godda biex isibu posthom fil-bagħit li jmiss.

Akkomodazzjoni Soċjali

Għall-Awtorita' tad-Djar, taħt it-tmexxija tas-Segretarjat Parlamentari għall-Akkomodazzjoni Soċjali, is-sena bdiet ukoll b'ritmu mgħaġġel minħabba l-ġħadd ta' miżuri mfassla fil-bagħit u proġetti maħsuba biex tittaffa l-problema' tal-kirjet u biex jitkattar l-istokk ta' proprjeta' għall-akkomodazzjoni soċjali.

[IKOMPLI >](#)

Filwaqt li miexi ġmielu xogħol f'diversi lokalitajiet biex jinbnew units ġodda għall-akkomodazzjoni soċjali, għaddej il-proċess biex tinkera proprjeta' mill-privat taħt l-Iskema "Nikru biex Nassistu" u tnediet skema oħra biex permezz ta' għajjnuna sa massimu ta' €25,000 sidien ta' postijiet battala jirrangaw il-proprjeta' tagħhom u wara jgħadduha lill-Awtorita' għall-ġħaxar snin biex tinkera.

F'Jannar sar ftehim mill-Awtorita' mal-Bank of Valletta dwar skema biex jingħata self għal xiri ta' djar minn koppji u persuni li ma jkunux jistgħu jieħdu self minħabba d-depožitu ta' 10%. Dan kien it-tieni ftehim tax-xorta tiegħu milhuq wara dak mal-APS. Bejniethom dawn mistennija jolqtu x-xiri ta' madwar 300 post.

Fl-istess waqt l-Awtorita' mill-ġdid wessghet it-thresholds biex aktar persuni li jgħixu f'postijiet tal-kiri jibdew jibbenifikaw mis-sussudju tal-kera.

Fi ħdan is-Segretarjat Parlamentari għall-Akkomodazzjoni Soċjali jinsabu fi stadju avvanzat il-konsultazzjonijiet u t-thejjijiet biex tīgi ppubblikata *White Paper* dwar is-suq tal-kera bil-ġħan li jinħoloq qafas legali dwar il-kirjiet li jkun ġust, kemm mas-sid kif ukoll mal-kerrej.

Persuni b'diżabilita'

Il-hidma fil-qasam tal-persuni b'diżabilita' ma' taqta xejn lanqas. Tant li sikkwit nisimgħu b'inizjattivi ġodda b'risq dawn il-persuni.

Waħda minn dawn tnediet fi Frar mill-Аgenzija Sapport fil-forma ta' progett ko-finanzjat minn fondi tal-Unjoni Ewropea li huwa mmirat biex jagħti taħriġ lill-persuni b'diżabilita', lill-familjari tagħhom, lil min iħaddem u professjonisti fis-settur biex titjeb l-inkluzjoni ta' persuni b'diżabilita' fid-dinja tax-xogħol. Magħruf bħala 'INK', il-proġett jaħseb biex dawn il-persuni jingħataw aktar ħili li jwittulhom it-triq biex isibu mpjieg u jintegraw fid-dinja tax-xogħol.

Proġett ieħor tal-Unjoni Ewropea huwa dak magħruf bħala 'REACH' li ser joffri servizzi u facilitajiet biex jaqdu persuni b'diżabilita' u l-familjari tagħhom. Il-permessi tal-bini ħargu u ser jiġi ffirmat ftehim bejn l-Awtorita' tal-Artijiet, il-Ministeru u l-Аgenzija Sapport.

Čertament, iżda, f'dan il-qasam il-proġett ewljeni jibqa' dak tas-Soċjeta Ġusta mmexxi mis-Segretarjat Parlamentari għal Persuni b'Diżabilita' u Anzjanita' Attiva. F'din il-ħolqa ta' djar fil-komunita' se tinfetaħ ukoll dalwaqt residenza f'Haż-Żabbar, bl-isem ta' 'Dar Ĝiżimina', u li ser tilqa' fiha 8 persuni. Sadanittant inbeda l-bini ta' zewġt idjar oħra, fiż-Żurrieq u l-Qrendi; filwaqt li binja f'Baħar iċ-Ċagħaq ser tinbidel biex takkomoda persuni b'diżabilita'.

Hidma oħra li nbdiet mill-Аgenzija Sapport ħija dik biex jingħata bidu għat-twaqqiegħ u l-bini mill-ġdid tad-Dar Residenzjali u c-Ċentru għal Matul il-Jum f'Wied il-Għajnejn. Bħala l-ewwel pass qed isir hidma biex jinstab post alternattiv fejn jiġi akkomodati r-residenti ta' dan il-kumpless.

IKOMPLI >

Harsien Soċjali

Aktar ma' jmur aktar is-servizzi li toffri l-Fondazzjoni għal Servizzi ta' Harsien Soċjali permezz tal-aġenżji tagħha qed jiġu mfittxija biex jilqgħu għal sfidi ġoddha u li qed jikbru fis-soċjeta'.

Biex tlaħhaq ma' dan, il-Fondazzjoni minn żmien għall-ieħor issahħħah u taġġonna s-servizzi tagħha u toħloq oħrajn biex tkun ta' għajjnuna akbar fost familji u żgħażaq vulnerabli.

Servizz ġdid huwa dak ta' *co-parenting* li għandu l-ġhan li jrawwem ġenituri li ghaddew jew għaddejjin minn process ta' separazzjoni jew divorzju b'ħiliet prattiċi fit-trobbija ta' uliedhom.

Il-programm huwa mibni biex il-ġenituri jgħinu lil uliedhom jifhmu aħjar il-proċess ta' separazzjoni, kemm b'mod emozzjonali u anke prattiku u jtejbu l-komunikazzjoni ma' uliedhom u mal-ġenituri l-ieħor.

Programm ieħor li beda fuq skala regulari wara perjodu ta' prova huwa dak li joffri għajjnuna terapewtika preventiva lill-familji bi problemi komplexi, bħal vjolenza fil-familja, riskju ta' abbuż u problemi mentali.

Dan isir billi professjonisti mill-Fondazzjoni jmorrū fid-djar biex jgħinu fuq baži individwali. L-aktar familji li bħalissa qed jibbenfikaw huma dawk b'riskju li jittieħdulhom it-tfal u dawk li għandhom tfal taħt protezzjoni ta' Ordni tal-Harsien u mhux qed jgħixu aktar mal-familja. Bis-sahħha ta' dan is-servizz it-tfal ikunu jistgħu jibqgħu mal-familja tagħhom jew jerġgħu jmorrū lura mal-familja naturali tagħhom.

Barra minn hekk, fost l-inizjattivi meħuda mid-Dipartiment għall-iStandards fil-Harsien Soċjali hemm dik li tolqot ir-reviżjoni tal-Istandards Nazzjonali għal Servizzi ta' Matul il-Jum għal persuni b'diżabilita' sabiex ikunu mxandra għal konsultazzjoni pubblika.

Saret ukoll analiżi tal-kummenti li twasslu f'konsultazzjoni pubblika dwar l-Istandards Nazzjonali għall-Process tal-Adozzjoni tat-Tfal.

Sadanittant biex jitqajjem għarfien dwar l-istandards għad-Djar Residenzjali u l-Foster Care ser tittella' *Open Day* li għalija ser ikunu mistiedna l-mexxejja tad-djar residenzjali, kif ukoll carers.

Beda wkoll ix-xogħol biex dan id-Dipartiment jinbidel f'Awtorita'.

IKOMPLI >

Anzjani

L-inzjattivi b'risq l-anzjani ma jaqtgħu xejn. Fil-kumpless San Vinċenz de Paule għaddej xogħol kontinwu ta' rinnovar, rijabilitazzjoni u tisbiħ u qed tingħata dehra u ġajja ġdida lil dan il-kumpless li jissarraf ukoll f'kumdità akbar għar-residenti u l-impiegati.

F'Jannar intemmet l-ewwel fażi tal-proġett f'Rużar Briffa bil-ftuh ta' 3 swali ġodda li jilqgħu fihom 103 residenti u fi ftit ġranet oħra ser tinfetah taqsima ġdida tal-fizjoterapija u l-ispazji fil-beraħ tal-madwar.

Il-pazjenti fis-swali San Ġużepp 7 u 10 tqiegħdu f'oħrajn temporanji biex jingħata bidu għar-restawr tas-swali; u bdew it-thejjijiet biex jitkompla l-proġett Rużar Briffa u tinbena spiżerija ġdida.

Filwaqt li miexi ġmielu l-bini tal-kċina, qed jiġu organizzati *tasting sessions* kull ġimġha bil-partecipazzjoni ta' grupp ta' residenti. L-ghan huwa li r-residenti jkollhom *menu* skont ix-xewqat u l-ġhażliet tagħhom. Żvilupp ieħor b'risq ir-residenti huwa t-tniedija tal-proċess biex il-kumpless ikollu flotta ta' vetturi ġodda u aktar komdi.

Interessanti wkoll huma l-arrangamenti li saru biex permezz ta' sessjonijiet kliniči żejda t-tobba ta' San Vinċenz ser jittrattaw mal-500 applikazzjoni fil-lista' ta' stennija għal kura fit-tul.

B'ħidma mid-Dipartiment għall-Anzjanita' Attiva u Kura fil-Komunità bdiet topera dar oħra f'Raħal Ĝdid biex tilqa' aktar minn 100 anjan u anjana fiha. Id-Dipartiment ukoll beda jixtarr kif issir il-valutazzjoni tal-applikazzjonijiet għal servizzi tal-anzjani bil-ghan li jsir pjan ta' kura skont il-ħtiġijiet tal-individwu.

Sal-aħħar ta' Marzu ser jibda l-proċess biex, wara t-taqsima tas-Social Workers, il-kumplament tad-Dipartiment jiġi trasferit għal binja ġdida f'Hal Qormi.

Kelmtejn tal-gheluq

B'din il-kitba żammejt wieghda li kont għamilt waqt seminar f'Novembru għall-impiegati tad-Dipartiment tas-Sigurta' Soċċali, dik li perjodikament inwassal tagħrif dwar dak li jkun sar jew qed jithejjja fi ħdan il-ministeru. Huwa l-ħsieb li nkompli nagħmel dan permezz tal-publikazzjoni "Familja" li, bhala parti mill-pubblikazzjoni l-oħra tagħna "SOLIDarjetà", nawgura wkoll li tkun mezz biex l-impiegati jwasslu tagħrif u l-opinjonijiet tagħhom dwar dak li jkun qed iseħħ fid-Dipartimenti, entitajiet u t-taqsimiet tagħhom rispettivament.

Għalhekk filwaqt li nixtieq lilkom u l-familji tagħkom l-Għid t-tajjeb nagħmel appuntament ieħor magħkomm għall-bidu tas-sajf.

Grazzi

DOMESTIC VIOLENCE - APPOGG

MARIA MANGION

*Service Area Leader
Domestic Violence Services, Appogg*

“And then it occurred to me that I was being abused whilst I was yearning so hard to be loved”

Domestic Violence and the services of FSWS

I am writing this article on Valentine's Day, the day when many of us celebrate the greatness of love but for some love hurts. I have been working within the Domestic Violence Services for a few years now and the suffering of some service users who crossed my path stays with me.

Some managed to walk away, others didn't and therefore, rather than focusing on the 'walking away' or on the 'why did she stay?' I want to spread a message of love... the message that most victims of domestic violence shared with me throughout these years... **love shouldn't hurt.**

It is heartbreaking to see various types of victims of family violence, some abused by spouses, others by partners, others by relatives or even by their own children. Different impact is felt by the victims, or wait, let me refer to them as survivors because each day they try very hard to contain and stop the violence.

These survivors ultimately want the abuse to stop and with great courage they come forward to our services asking for our support. Some with humbleness admit that they have been abusive and come forward to stop that abusive behaviour.

The Domestic Violence Services offered by Agenzia Appogg FSWS cover a spectrum of services namely, the Domestic Violence Unit, the Managing Abusive Behaviour Services and Għabex Shelter.

[NEXT PAGE >](#)

FROM PAGE 9 >

The services are available for all irrespective of the gender, sex, age, race, ethnicity, social status and any other characteristics. The services operate on the basis of confidentiality and knowing this may put the mind of many at rest.

However, we also appreciate the fact that coming forward for help may be a challenge for some. Yet we still encourage anyone who requires assistance to reach out for help. Some may feel shame in seeking help fearing that they will be judged.

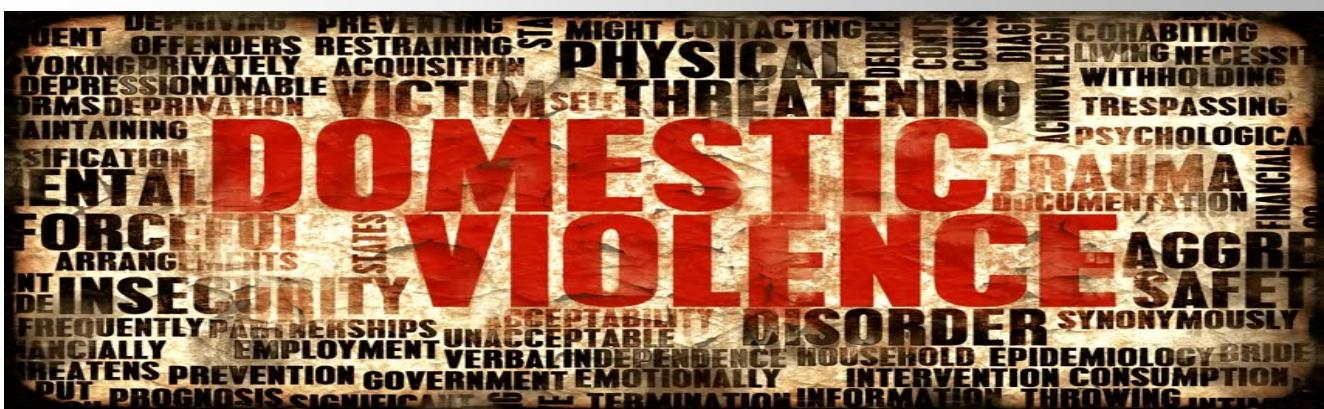

Our services operate through the values of non-judgmental attitude and therefore we are not here to judge but to support. It is worthwhile to mention that whenever possible and desired by the parties involved we work towards the preservation of the family and no service user will ever be forced into terminating any form of relationship. This is because our ultimate aim is that of stopping abuse.

In fact, we operate on the concept of zero tolerance to violence whilst exploring and finding ways with our service users that enable a healthy resolution of conflict and a life free of violence, control and manipulation.

In conclusion, I want to acknowledge that some are not in a position to realise that they are being abused because of various reasons and situations that makes it difficult for them to realise this matter.

However, no matter how many years go by, it is never too late to take action on that situation where one is being abused whilst one is yearning so hard to be loved. The help is there. We are here. For further support and information, contact Supportline 179 or 22959000.

Sarah Cuschieri

IL-PERSONALITÀ TA' FAMILY MAGAZINE

MIN INT : Jiena Sarah Cuschieri, xebba Polidano, kif ġafna jiftakruni fl-ewwel ġranet tiegħi f'dan id-Dipartiment (Sigurta' Soċjali). Għandi seba' u erbgħin sena u bqajt noqghod Birżebbuġa.

Fil-fatt ngħix fl-istess triq li kont noqghod fid-dar mal-ġenituri. Għalkemm tlett snin ilu ġarrejna go post ieħor, dan il-post ukoll qiegħed fl-istess triq. Attendejt l-iskola primarja ta' Birżebbuġa u wara mort l-iskola sekondarja fiz-Żejtun.

XOGHOL : Kif spicċajt l-iskola sekondarja bdejt naħdem ġewwa fabbrika f'Bulebel u wara ġo fabbrika f'San Ĝwann. Fl-10 ta' Settembru tal-1990, bdejt naħdem fis-Settur Pubbliku u kien proprju f'dan id-Dipartiment, fis-Sezzjoni tal-Korrimenti fuq ix-xogħol li dak iż-żmien kienet għadha fil-Belt. Għalhekk xi ftit minnkom jiftakkruni hawn ta' xi għoxrin nilghab in-Netball mat-tim tad-dipartiment.

Ta' 27 sena kelli l-opportunita' li nkompli nistudja u ta' 30 sena gradwajt fis-Social Work mill-Universita' ta' Malta. Ma kienetx faċċi naħdem u nistudja kif ukoll omm u mara tad-dar, iżda kienet esperjenza li ma ninsa qatt u nhiegħegġ lil kull min ikollu l-opportunita' li jistudja sabiex ma jaqtax qalbu.

Illum, 27 sena wara ergajt qed naħdem fl-istess Dipartiment, fis-Sezzjoni mhux Kontributorja, prinċiparjament fuq il-Benefiċċji tat-Tnaqqis Gradwali (UAT), Assistenza Soċjali (SA) u Ghajjnuna Soċjali lil dawk bi status ta' Protezzjoni Sussidjarja (SUA).

Darba fil-ġimġha naħdem mill-Faċilita' Korrettiva ta' Kordin sabiex naħdmu l-applikazzjonijiet tal-prigunieri li jkunu waslu biex jiskontaw is-sentenza. B'hekk jiġi evitat dewmien ghall-benefiċċji.

FAMILJA : Aħna t-tanax il-wild tal-mibkija Emmanuel u Pawla Polidano neè Polidano. Fil-familja qeħidin ghaxart 'ibniet u żewġ subien. Tlieta minna l-bniet emigraw l-Ingilterra filwaqt li ħuna l-kbir emigra lejn l-Australja.

Sitta minna nghixu ġewwa l-istess raħal u waħda minn ħuti, Christine Sacco saħansitra taħdem miegħi fid-Dipartiment, fl-Ufficiji Distrettwali. Meta kont naħdem f'Dipartiment ieħor inzertajt kont naħdem ma' oħti oħra. Tanax ftit diffiċli biex ma naħbtux f'xulxin!...

IKOMPLI >

> IKOMPLI MINN PAĞNA 11

Għalkemm jiena ż-żgħira minn familja tant numeruża nametti li xorta kont il-fessuda ta' missieri. Meta kont żgħira kont nippreferi nkun fuq il-lantijiet taxx-xogħol; bini, rabà u ngenji, milli d-dar ma' Ommi.

Meta kelli 33 sena tlift lil missieri u hames xhur wara tlift ukoll l'ommi. Grazzi għall-valuri li rawmu fina ħallew familja kbira magħquda u llum l-hena tiegħi niltaqa' ma' ġuuti għax iffakruni fil-ġenituri. Illum niltaqgħu 82 b'kollo (ahwa, żwieġna, it-tfal u t-tfal tat-tfal).

Jien u żewġi għandna żewgt 'itfal, Pamela ta' 22 sena, qed tistudja l-Biologija u għarusa lil Glenn.

Wara sitt snin kellna lil Andre li għandu 16 il-sena, jattendi l-iskola De La Salle u għandu n-namur tal-ajrulani. Wara l-iskola, Andre jattendi l-Malta Sea Cadets il-Kalkara.

XOGHOL U SPORT : Jien u żewġi t-tnejn naħdmu *full-time*, iżda f'oqsma differenti. Filwaqt li jien ġedid lu hafna fil-qasam soċjali, żewġi ġadem dejjem fl-enġinerija. B'xorti tajba jien u żewġi naqsmu xi passattempi. It-tnejn li aħna nhobbu l-isport u n-natura. Kien hemm żmien fejn it-tnejn li aħna konna nilgħabu l-*badminton*. Dan iż-żmien inħobbu mmorru xi girja bir-roti fil-kampanja mat-tifel.

IL-ĞIMGHA U TMIEM IL-ĞIMGHA : Peress li uliedna t-tnejn għaddejjin bl-istudju, ġejx it-tnejn matul il-ġimġha mix-xogħol għad-dar u viċċi-versa. Fi tmiem il-ġimġha naraw kif ikun it-temp u naddattaw ftit ġin rilassanti flimkien. Dan l-ahħar peress li t-temp mhux dejjem jippermetti, qattajna xi ġin naraw is-sensiela *The Crown*.

Sensiela titratta dwar il-familja Rjali u nirrikkomandha għax hija interessanti ġafna. Mhux l-ewwel darba li nqattgħu xi ftit ġin naqraw xi ktieb waqt li t-tfal ikunu qed jistudjaw. Dan l-ahħar għadni kemm spiċċajt s-sensiela ta' seba' volumi ta' Jeffrey Archer – *The Clifton Chronicles*. Fil-qilla tas-sajf m'hemmx aħjar minn xi għawma u ikla ġuut tajba.

SAFAR : Jien u l-familja nhobbu nsiebru. Peress li għandi ġuuti jgħixu barra, mhux l-ewwel darba li nqattgħu vaganzi flimkien. L-aktar pajiżi li żort huma l-Ingilterra u l-Australja. Postijiet oħra li żort huma Sqallija, l-Italja, l-Austria, l-Svizzera, il-Ġermanja, ir-Repubblika Čeka, Franzja, Spanja, Brussel, il-Portugal, Teneriffe, il-Libja u Dubai.

L-ISBAH PAJJIŻ HU : L-Australja. Kontinent li jogħġobni mmens. Pajjiż li nixtieq inżur xi darba huwa l-Amerika, iżda meta nagħmel ġsieb li mmur fil-bogħod, nippreferi mmur l-Australja għax baqgħali ġafna postijiet x'nara f'dan il-kontinent, u anke ġafna familjari.

IKOMPLI >

MINN PAĞNA 12

ŻMIEN SABIH : F'hajti kelli diversi. L-isbah jum ta' hajti kien dakinhar tat-tieġ tagħna. Preparajna ħafna għalih u nizzi hajr l'Alla kollox mar sew.

Iżżewigħna filghodu fil-Knisja tal-Manikata u wara għamilna r-riċeviment il-Wardija. L-għada tlaqna lejn Teneriffe u l-Ingilterra. Kif jgħid il-Malti, "il-hajja nżul u tlajja!"

**L-isbah jum ta' hajti...
dakinhar tat-tieġ tagħna**

ŻMIEN DIFFIČLI : Kien meta l-ġenituri gew nieqsa f'temp ta' ġħames xħur. Żmien li biddilni xi ftit ukoll. Hassejt xi tfisser tkun iltim. Iżda bqajt inżomm f'moħħi li rrid nibqa' ngħix kif xtaquni huma. Bl-ġħajnuna tal-familja, il-ħbieb u l-fidi ergajt bdejt inħares lejn il-hajja b'mod pozittiv.

ESPERJENZJI POŻITTIVI : Dawk il-mumenti fejn kont ta' ġħajnuna għall-ħaddieħor, kemm fil-familja, ħbieb u l-pubbliku. Kien hemm żmien fejn kont nagħmel xogħol volontarju fid-djar tat-tfal tas-Sorijiet tal-Karitā, id-Dar tal-Providenza u anke fil-lokal fejn noqghod.

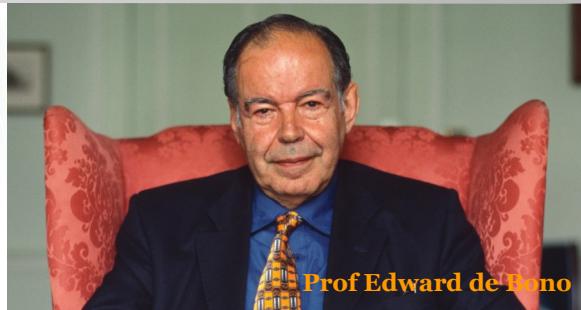
JEKK TIRBAH : Il-ħolma tiegħi hi li nwaqqaf dar ta' kenn għall-Adoloxxenti u Adulti li m'għandhomx fejn joqghodu. Għalkemm hawn djar bħal dawn, kultant, aħna li għadna saqaf fuq rasna ninsew li hemm min m'għandux dan il-bżonn neċċessarju, temporanġament. Xewqa tiegħi li nerġa' nimpenja ruħi f'xogħol volontarju f'Malta jew barra.

PERSUNA MALTJA LI TAMMIRA : Il-Professur Edward De Bono. Malti li kieseb popolarita' Malta kif ukoll barra għat-teoriji tiegħu dwar il-Lateral/Sideways Thinking u t-Thinking Hats.

PERSUNA BARRANIJA LI TAMMIRA : Il-kantanta Jennifer Lopez, waħda mill-fundatriċi tal-Lopez Family Foundation fejn kantat fir-Relay ta' rapport lill-ommijiet u wlied. L-ġha qda kienet imwaqqfa minn Nazzjonijiet Uniti bl-ghan li jiġu salvati 16 il-miljun omm u wlied sas-sena 2015. Dan għamlitu sabiex kull omm ikollha esperjenza ta' bidu tajjeb mal-wild tagħha, li fl-aħħar mill-aħħar dan jgħid sabiex ikun hawn socjetà aktar b'sahħħitha.

Jennifer Lopez

Prof Edward de Bono

REBBIEGħA 2018

V.I8 VALLETTA
EUROPEAN CAPITAL
OF CULTURE 2018

THE MIGRATION PROCESS

MATTHEW MANGION

*Project Manager
AACCD*

During the first week of January 18, the Social Worker Unit was transferred to Qormi Premises. With this move, all health professionals working in the community care are now working from one place thus making coordination of all health professionals more effective and efficient.

AACCD would like to thank all those involved in this smooth migration: all social workers, IMU, MITA, our maintenance staff and the transport service provider.

The tenders for the Airconditioning and Ventilation Systems for Level 1 were evaluated and awarded to the cheapest offer complaint. The Airconditioning System was installed and completed during the month of January 18 while the ventilation system is in its completion stage.

Works on the ventilation system took longer than expected due to the fact that due to metal trunking and pipes blocking the way above the soffit, proved to be of a challenge to the contractor to install the ventilation system. All internal apertures manufactured in-house by AACCD maintenance staff were all installed.

All office desks were manufactured, assembled and delivered to Qormi Premises. Furniture units and cabinets are in their completion stage and first deliveries will commence during the first weeks of March 18. All furniture is being manufactured in-house by AACCD carpenter with the support of other maintenance staff.

Migration of all offices (except Contributions) will be transferred during the month of March 18. The migration plan of these offices was discussed with Mr Patrick Vella Director AACCD and approved.

AACCD appreciates the work of all those involved in the refurbishment and procurement of all items and services required for the new premises at Qormi. The work of all those who sat on the Evaluation Committees is also appreciated by AACCD.

ANZJANITÀ ATTIVA SVP : LUQA

RONALD ZAFFARESE

*Koordinatur AAU
SVP*

IL-PROGRAMM TA' ATTIVITAJIET SVP MARZU : APRIL : MEJJU 2018

Merħba. Minn din il-paġna se nkunu qed inwasslu l-programm ta' attivitajiet għall-anzjani tar-Residenza San Vinċenzo De Paule ibbażata fuq it-tlett xhur li jkunu ġejjin. Peress li qed inwasslu programm fit-tul jista' jkun li xi attivitajiet ma jkunux għadhom gew skedati u allura ma jkunux qed jidhru fil-programm.

Minkejja dan qed nagħmlu minn kollex biex sal-aħħar data qabel din ir-rivista' tasal għandkom, inkunu kemm jista' jkun preċiżi dwar avvenimenti fuq ġewwa u fuq barra li jkunu se jsiru għalikom l-anzjani.

Bhas-soltu ninfirmaw li ta' kuljum fl-10.15 ta' filghodu l-anzjani residenti jittieħdu l-knisja ta' SVP għall-Quddiesa. Kuljum ukoll wara nofsinhar, bi skeda jkunu offruti servizzi u attivitajiet diversi. Fost dawn, logħob tat-tombla, *board games, reminiscence, qari, tpingija, komunuikazzjoni, sport, mużika, cinema, crosswords, crafts, u issa wkoll, chair exercise.*

MARZU 2018

03.03 > 10.00am > Ćinema fit-Teatru SVP bl-isem; Night At The Museum 2

07.03 > 11.15am > Ikla Alfresco fil-lokalità ta' B'Bugia

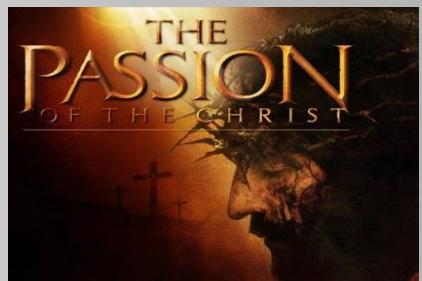
10.03 > 10.00am > Ćinema fit-Teatru SVP; Passion Of Christ

14.03 > 11.15am > Ikla Alfresco fil-lokalità ta' B'Bugia

18.03 > 09.30am > Purċissjoni tal-Passjoni fir-Residenza SVP

21.03 > 11.15am > Ikla Alfresco fil-lokalità ta' B'Bugia

24.03 > 10.00am > Ćinema Teatru SVP; Saturday Night Fever

**Active
For Life**

REBBIEGHÀ 2018

V.I8 VALLETTA
EUROPEAN CAPITAL
OF CULTURE 2018

MINN PAĞNA 14

ANZJANITÀ ATTIVA SVP : LUQA

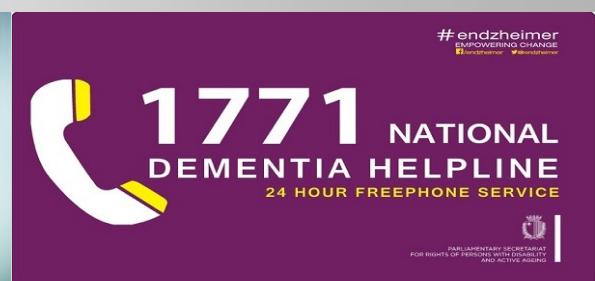

APRIL 2018

- 04.04 > 11.15am > Ikla Alfresco fil-lokalirà ta' B'Bugia
- 07.04 > 10.00am > Ċinema fit-Teatru SVP bl-isem; Jurassic Park
- 14.04 > 10.00am > Ċinema fit-Teatru SVP bl-isem; Sister Act
- 18.04 > 09.00am > Hargħa sal-Buskett
- 22.04 > 09.00am > Hargħa sal-Buskett
- 25.04 > 09.00am > Hargħa sal-Buskett
- 29.04 > 09.00am > Hargħa sal-Buskett

MEJJU 2018

- 02.05 > 09.00am > Hargħa sal-Buskett
- 05.05 > 09.00am > Hargħa sal-Buskett
- 06.05 > 09.00am > Hargħa sal-Buskett
- 09.05 > 09.00am > Hargħa sal-Buskett
- 12.05 > 10.00am > Mother's Day Party fit-Teatru SVP
- 16.05 > 09.00am > Hargħa sar-Rabat, Malta
- 17.05 > 09.00am > Mawra sal-X Tarzna
- 19.05 > 09.00am > Hargħa sar-Rabat, Malta
- 20.05 > 09.00am > Hargħa sar-Rabat, Malta
- 23.05 > 09.00am > Hargħa sar-Rabat, Malta
- 26.05 > 07.00am > Ta' Pinu, Ghawdex
- 28.05 > 09.00am > Mawra sal-X Tarzna
- 30.05 > 09.00am > Hargħa sar-Rabat, Malta

REBBIEGHÀ 2018

V.I8 VALLETTA
EUROPEAN CAPITAL OF CULTURE 2018

Kompetizzjoni bi' Premju GHAT-TFAL

Agenda bookshop

Kif intkom tfal?... Din is-sena l-belt kapitali Maltija, Valletta hija l-Belt Kulturali Europeja. Minħabba fhekk, ħafna nies ġejjin minn madwar id-dinja qed jiġu jżuruna, kemm biex jaraw lil Malta, pero' wkoll biex jitpaxxew b'dak kollu li għandha x'toffri l-belt kapitali Maltija f'dik li hi storja, arti u kultura.

Li nixtiequ mingħandkom tfal hu dan. Iktbulna fit-it suġġertimenti (mhux anqas minn tlieta) dwar kif taħsbu li l-belt kapitali Maltija u l-gżejjer ta' Malta u Għawdex jistgħu jidhru aħjar bil-ġhan lil aktar nies jiġu japprezzaw dak li aħna bħala pajjiż noffru. L-aħjar sett ta' suġġerimenti jidhru f'din il-pażna u t-tifel jew tifla rebbieħha se jingħata żewġt kotba sbieħ ġentilment offruti lilna mill-ħwienet Agenda.

Ibagħtu r-risposti tagħk kom permezz ta' e-mail; anthony.a.bonello@gov.mt jew fl-indirizz; Ministeru għall-Familja, Drittijiet tat-Tfal u Solidarjetà Soċjali : Tonio Bonello : Corporate-Wide Media & Communications : 4th Floor : Palazzo Ferreria : Triq ir-Repubblika : Valletta sa mhux aktar tard minn it-Tlieta 10 ta' April 2018.

kampanja Aqra Ktiegħ

Kompetizzjoni bi' Premju GHALL-KBAR

Kif intkom ħbieb?... Permezz ta' din l-ewwel edizzjoni tal-magazine, 'Familja' qed tkun immedja dimensjoni korporattiva ġidha għall-Ministeru tal-Familja, Drittijiet tat-Tfal u Solidarjetà Soċjali f'dawk li huma inizjattivi ġodda ta' informazzjoni, komunikazzjoni u strategija. Fost dawn illum qed tkun immedja l-Kampanja Aqra Ktiegħ.

Dan bil-ġhan li aħna l-ġenituri nibdew aħna stess u nhajru lill-uliedna li tal-anqas darba kull ħmistax nkunu qrajna ktieb. Hekk nerġgħu nibdew kultura ta' qari li hu l-mezz kif il-bniedem itejjeb l-ġharfien tiegħu u jissaħħa f'aspetti ta' ħsieb u kreattività.

Il-kompetizzjoni tal-lum hi din. Iktbulna fit-it suġġertimenti (mhux anqas minn tlieta) dwar kif taħsbu li l-ambjent tax-xogħol tagħna jista' jitjieb, kemm għalina l-impjegati, pero' wkoll għal konsumatur li jagħmel użu mis-servizzi tagħna. L-aħjar suġġerimenti jidhru f'din il-pażna u l-persuna rebbieħha se tingħata żewġt kotba ġentilment offruti lilna mill-ħwienet Agenda.

Ibagħtu r-risposti tagħk kom permezz ta' e-mail; anthony.a.bonello@gov.mt jew fl-indirizz; Ministeru għall-Familja, Drittijiet tat-Tfal u Solidarjetà Soċjali : Tonio Bonello : Corporate-Wide Media & Communications : 4th Floor : Palazzo Ferreria : Triq ir-Repubblika : Valletta sa mhux aktar tard minn it-Tlieta 10 ta' April 2018.

REBBIEGĦA 2018

V.I8 VALLETTA
EUROPEAN CAPITAL
OF CULTURE 2018

Kont Jien

F'għeluq l-20 sena mit-twaqqif tiegħu, id-"Drama Pageant Group, Hal Qormi San Sebastian" bil-kollaborazzjoni tal-Kunsill Lokali Hal Qormi, bi pjaċir jippreżenta dramm tal-passjoni originali u b'differenza "Kont Jien".

Dramm għal zmien il-Ğimġha Mqaddsa mill-pinna ta' Doris Zammit xandara u awtriċi veterana b'direzzjoni ta' Sebastian Aquilina, c-Čerpersin tal-grupp. Id-dramm ta' sagħtejn u nofs mimli spettaklu ta' dwal u kostumi se jittella' fuq iz-zuntier tal-knisja parrokkjali San Sebastjan Hal Qormi.

"Kont Jien" jippreżentalna l-passjoni ta' Kristu minn fomm diversi karattri, Justus, iċ-ċenturjun, ġuđa, Kajfas, Pilatu, li bl-agir tagħhom jidhru li kienu kompliċi fil-mewt ta' Gesù ..... inkluż aħna... int u jien!

It-Tlieta 27 u 1-Erbgħa 28 ta' Marzu 2018, fit-8:00 ta' filgħaxija. Fuq iz-Zuntier tal-Knisja Parrokkjali San Sebastjan Hal Qormi. Ibbukkja l-biljetti: fuq 99271027 jew 79092963 biex ma toħroġx diżappuntat.

DRAMA PAGEANT GROUP
QORMI SAN SEBASTJAN

BIL-KOLLABORAZZJONI
TAL-KUNSILL LOKALI HAL QORMI
JIPPREŻENTA

KONT JIEN

KITBA DORIS ZAMMIT
DIREZZJONI SEBASTIAN AQUILINA

27 U 28 TA' MARZU 2018
FIT-8:00PM

FUQ IZ-ZUNTIER
TAL-KNISJA PARROKKJALI
SAN SEBASTJAN HAL QORMI

BILJETTI: 99271027 - 79092963
JEW MINN HDEJN IZ-ZUNTIER
QABEL IR-RAPPREZENTAZZJONI

Drama Pageant Group
QORMI SAN SEBASTJAN

Meta?:

17 ta' Marzu 2018

Hin:

10:00am-11:30am

Fejn:

**Mosta, Active Ageing
Centre:**

**Triq il-Kurat
Schembri, Mosta**

Nistiednu nies li qed jgħixu bi problemi ta' memorja u l-qraba tagħhom biex jattendu.

**Dawk li huma
interesatti jistgħu iċemplu fuq tel:
22589301**

MEMORY CAFE'

INGHAQAD MAGHNA

Memory Cafe's joffru support, pariri, informazzjoni u attivatijiet għal nies li qed jgħixu bid-dimensja u dawk li jagħtuhom l-għajnejha. Ix-xażżeek kien hemm ukoll te, cafe' u xi ħażġa żgħira tal-ikel.

ATMOSFERA 'DEMENTIA-FRIENDLY'

REBBIEGHÀ 2018

V.I8 VALLETTA
EUROPEAN CAPITAL
OF CULTURE 2018

IL-PASSJONI TA' ĢESÙ MAT-TOROQ TAL-FAĆILITÀ GHALL-KURA FIT-TUL SAN VINCENZ DE PAUL

Data: Il-Hadd 18 ta' Marzu, 2018

09.15 am - Purċissjoni bil-vari li ser toħroġ mill-Knisja tal-Qalb ta' Ģesù

11.00 am - Barka Sagumentali quddiem il-Knisja tal-Qalb ta' Ģesù

12.15 pm - Quddiesa fil-Knisja tal-Qalb ta' Ģesù

03.00 pm - Quddiesa fil-Knisja tal-Qalb ta' Ģesù

Eżerċizzi tar-Randan: Mit-Tnejn 19 ta' Marzu sal-Ġimgħa 23 ta' Marzu 2018

Hin, Post u Predikatur: Waqt il-quddiesa tal-10.15 am fil-Knisja tal-Qalb ta' Ģesù minn

Fr Louis Farrugia

Tema: L-Akbar Imħabba

Nheġġu lil dawk kollha interessati sabiex iżzuru wirjet fuq il-passjoni ta' Sidna Ģesù
Kristu f'dawn is-swali: St. Joseph Ward 4 (SJ4), Serenity 1, Pope John Paul Ward 1
(JP1), Pope John Paul Ward 2 (JP2)

SVP - Kunitat Festi Ĝimħa I-Kbira

Dawk il-voluntiera li jixtiequ jieħdu sehem jew għal aktar informazzjoni ċemplu lis-Sur Charlie Sammut fuq ext. 2291 2292/2315

REBBIEGĦA 2018

V.I8 VALLETTA
EUROPEAN CAPITAL
OF CULTURE 2018